

Kretingos apskrities Darbėnų, Kartenos, Kretingos, Salantų valsčių asmenvardinės kilmės agronimų darybos bruožai

DOVILĖ TAMULAITIENĖ

Lietuvių kalbos institutas, P. Vileišio g. 5, 10308 Vilnius
El. paštas dovile.tamulaitiene@lki.lt

Straipsnyje (1) darybos atžvilgiu išanalizuoti Kretingos apskrities Darbėnų, Kartenos, Kretingos, Salantų valsčių Lietuvos žemės vardyno (1935–1939) anketose iš gyvosios kalbos užrašyti autentiški asmenvardinės kilmės agronimai. Atlikta analizė leido išryškinti iš tikrinių asmenvardžių sudarytiems kalbamojo ploto agronimams būdingus darybos būdus ir priemones, nustatyti jų produktyvumą. Gauti rezultatai lyginami su kitų regionų agronimų tyrimų duomenimis. Straipsnyje atkreiptas dėmesys ir į pamatinių asmenvardžių kilmę.

Raktažodžiai: regioninė toponimija, agronimų daryba, agronimų kilmė, asmenvardžiai, tarpukario laikotarpis

IVADAS

Lietuvių vietovardžiai yra gana išsamiai tiriami įvairiais lingvistiniais aspektais. Daugiausiai tyrėjų dėmesio yra sulaukę hidronimai, sudarantys seniausią vardyno sluoksnį (minėtini Aleksandro Vanago darbai [33; 34; 35]). Iš vėlyvesnių lietuvių vietovardžių nemažai analizuoti helonimai [5], oikonimai [28] ir oronimai [11] (2). Bene mažiausiai tirti naujausiu vardyno sluoksniu laikomi smulkieji vietovardžiai.

- (1) Straipsnis parengtas 2022–2024 m. Lietuvių kalbos institute vykdyto projekto „Mažeikių, Telšių, Kretingos ir Tauragės apskričių tarpukario Lietuvos žemės vardyno anketų skaitmeninimas, sklaida ir anketose pateiktų duomenų moksliniai tyrimai“ (Nr. K-18/2022/SK-6; projekto vadovė akad. prof. dr. (HP) Grasilda Blažienė), kuris finansuotas Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pagal Valstybinės kalbos vartojimo, norminimo ir sklaidos programą, metu.
- (2) Nurodyti tik svarbesni šių vietovardžių klasių tyrimai.

Lietuvių agronimai (3) – arimų, dirbamų žemių, dirvų, ganyklų, laukų, pievų ir kitų panašių žemės paviršiaus objektų vardai – kaip atskira vietovardžių klasė (poklasis) išsamiausiai nagrinėti regioninės lietuvių toponimikos publikacijose: Veronika Adamonytė aptarė Kapčiamiesčio ir Veisiejų valsčių agronimų (išskyrus pievų ir ganyklų vardų) kilmę ir darybą [1]; Ilona Mickienė ir Sandra Gailiūnaitė [27] analizavo Radviliškio, Baisogalos, Šeduvos valsčių agronimų darybą, kuri papildyta semantine analize; Dalia Sviderskienė nagrinėjo Marijampolės apskrities agronimus, išvestus su priesaga *-in-* [32], ir šios apskrities asmenvardinės kilmės agronimų darybos bruožus [31]; I. Mickienė ir Gabija Bankauskaitė-Sereikienė darybiškai analizavo Labūnavos krašto agronimus [26, 167–172]; I. Sideravičiūtė-Mickienė darybos atžvilgiu tyrė Telšių rajono agronimus, nustatė produktyviausius jų darybos tipus [30]; Renata Endzelytė darybos, struktūros, semantikos požiūriu aptarė Joniškio, Pakruojo, Pasvalio rajonų agronimus [8]; I. Mickienė analizavo Alytaus ir Lazdijų rajonų apeliatyvinės kilmės pievų vardų darybą [25]. Greta kitų vietovardžių klasių agronimai aptarti Neringos Bartkutės [4, 147–176] ir I. Mickienės [23, 109–137] disertacijose. Kaip matyti iš publikacijų apžvalgos, kalbamųjų vietų vardų tyrimai apima tik dalį Lietuvos ploto.

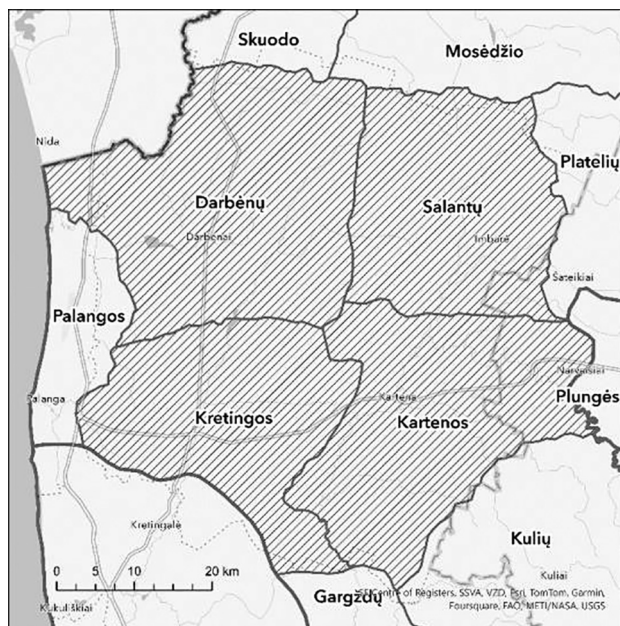
Šis straipsnis papildoma arealinius lietuvių vietovardžių tyrimus, kurių aktualumas pabrėžiamas ne vienoje onomastikos publikacijoje. Tokie tyrimai leidžia išryškinti vietų varduose atspindimą tam tikram plotui būdingą lingvistinę būklę, leksikos, morfologijos ir kitas kalbines ypatybes, nustatyti vietovardžių tarpusavio ryšius. Vietų vardai atskleidžia vietos žmonių pasaulėvoką, teikia žinių apie atskirų regionų reljefo ypatybes, istorinius, socialinius, kultūrinius, etninius aspektus [plg. 24, 31]. Smulkiuosius vietovardžius svarbu fiksuoti, nagrinėti ir dėl jų nykimo, nes dėl reljefo kaitos, įvairių išorinių veiksnių (mėlioracijos, gyventojų migracijos, gyvenviečių nykimo ir pan.) mažesni žemės paviršiaus objektai (kartu ir jų vardai) keičiasi ir nyksta bene sparčiausiai [plg. 8, 81].

Lietuvių vietovardžiai pagal pamatinio žodžio leksinį pobūdį paprastai skirstomi į apeliatyvinius (kilusius iš bendrinių žodžių), asmenvardinius (kilusius iš tikrinių asmenvardžių ir bendrinių asmenų pavadinimų) ir vietovardinius (kilusius iš kitų vietovardžių) vietų vardus. Straipsnio **objektas** – Kretingos apskrities Darbėnų, Kartenos, Kretingos ir Salantų valsčių (pav.) tarpukario Lietuvos žemės vardyno anketose (1935–1939) (toliau – LŽVA) iš gyvosios kalbos užrašyti autentiški agronimai, kilę iš tikrinių asmenvardžių (vardų, pavardžių, pravardžių) (4). Buvę kalbami tie valsčiai sudaro dabartinę Kretingos rajoną – administracinį vienetą Lietuvos šiaurės vakaruose. Šio rajono smulkieji vietovardžiai mokslinėse publikacijose iki šiol išsamiai neanalizuoti.

LŽVA – tai specialūs vietų vardų surašymo lapai, kurie vietos gyventojams padedant mokytojų ir girininkų buvo užpildyti praėjusio amžiaus 4-ajame dešimtmetyje pagal to meto administracinį suskirstymą (apskritis ir valsčius). Anketose surašyti įvairių geografinių objektų vardai, daug dėmesio skirta smulkiesiems vietovardžiams. Jose taip pat nurodyta papildomos informacijos apie objektus, pateikta archeologinių, tautosakos, istorijos žinių ir vardų kilmės aiškinimų. LŽVA itin vertingos moksliniu požiūriu, nes jose

(3) gr. *áγρος* – laukas, arimas. Terminas *agronimas* šalia kitų tarptautinių onomastikos terminų (*hidronimas*, *helonimas*, *oikonimas* ir kt.) įsitvirtinęs lietuvių kalbotyros darbuose [žr. 31, 98; 27, 113 ir kt.].

(4) Asmenvardinės kilmės vietų vardai išsamiau tirti D. Sviderskienės (Marijampolės apskrities agronimai) [31] ir I. Mickienės (vakarinių pietų aukštaičių regiono miškų vardai) [24] straipsniuose.

Pav. Darbėnų, Kartenos, Kretingos ir Salantų valsčiai
(sudarė Aidas Gudaitis)

atsispindi autentiška, įvairių reiškinių (kolektyvizacijos, melioracijos, slavinimo ir kt.) nepaveikta regionų geografinė ir lingvistinė būklė (5).

Darbėnų, Kartenos, Kretingos ir Salantų valsčių LŽVA (6) iš tikrinių asmenvardžių kilusių agronimų nustatyta 216 (įskaitant variantus) (7), iš kurių 195 leksiniai vienetai (toliau – l. vnt.) yra nesikartojantys. Straipsnio **tikslas** – nustatyti ir aptarti kalbamiems agronimams būdingus darybos būdus ir formantus, jų produktyvumą. Tyrimui taikyti aprašomasis analitinis, darybinės (struktūrinės) analizės **metodai**, atlikta duomenų kiekybinė analizė. Gauti analizės rezultatai lyginami su kitų regionų agronimų tyrimų duomenimis (8).

Analizuojant agronimus darybos atžvilgiu remtasi Aleksandro Vanago hidronimų tyrimams naudota struktūrinių-gramatinė klasifikacija, pagal kurią vietovardžiai yra

(5) Plačiau apie LŽVA žr. [17, XVII–XVIII].

(6) Tarpukariu užpildyta 61 Darbėnų valsčiaus, 37 Kartenos valsčiaus, 38 Kretingos valsčiaus ir 52 Salantų valsčiaus LŽVA. Projekto „Mažeikių, Telšių, Kretingos ir Tauragės apskričių tarpukario Lietuvos žemės vardyno anketų skaitmeninimas, sklaida ir anketose pateiktų duomenų moksliniai tyrimai“ (žr. 1 išnašą) metu šios anketos suskaitmenintos ir yra prieinamos internete [20].

(7) Į tyrimą neįtraukti vv., kurių darybos pamatas vienodai gali būti tiek apeliatyvas, tiek asmenvardis, pvz., *Bajorinės* dr., pv. Dr, *Grūžiškė* ar. Dr, *Gudiškė* ar., gn. Dr, *Gudiškės* gn., pv. Dr (išskyrus atvejus, kai darybos pamatą leidžia nustatyti papildomi LŽVA duomenys). Taip pat abejotinos lyties vv., pvz., *Strumuliškė* ? dr. Dr.

(8) Pastebėtina, kad dėl skirtingos tyrimų apimties, rezultatų pateikimo ir pan. galimas tik bendresnio pobūdžio lyginimas.

pirminiai ir **antriniai** (9). Pirminiais vietovardžiais laikytini tokie vietų vardai, kurie darybos proceso metu nėra įgiję darybos požymių. Antriniai vietovardžiai sudaryti panaudojant papildomas darybos priemones, jie dar skirstomi į **vedinius** (priešdėlių, priesagų, galūnių), **sudurtinius** ir **sudėtinius** vietų vardus.

Straipsnyje pateikti agronimai autorės buvo norminami pagal mokslinėje literatūroje nusistovėjusius principus (10), t. y. vietų varduose pasitaikantys dėsningi šiaurės žemaičių kretingiškių šnektų fonetiniai pakitimai keisti bendrinės kalbos atitikmenimis.

ASMENVARDINĖS KILMĖS AGRONIMŲ ANALIZĖ

Iš tikrinių asmenvardžių (vardų, pavardžių, pravardžių) kilę vietovardžiai atspindi tam tikrą glaudų asmens ir vietos, kurioje tas asmuo gyvena (gyveno), jį supančios aplinkos ryšį. Hidronimijoje ir oikonimijoje iš asmenvardžių sudaryti vietovardžiai laikomi vėlyvesniais nei apeliatyvinės ar vietovardinės kilmės vietų vardai. Agronimijoje kaip naujausiame vardyno sluoksnyje tiek iš apeliatyvų, tiek iš vietovardžių, tiek iš asmenvardžių kilę vietų vardai gali būti susidarę panašiu laiku. Nagrinėti agronimai teikia informacijos, kokie asmenvardžiai yra ar buvo paplitę tiriamame plote.

Dėl įvairių istorinių, socialinių, politinių ir kitų aplinkybių lietuvių asmenvardžių dvinarinio įvardijimo (vardu ir pavarde) formavimosi procesas buvo ilgas ir sudėtingas. Lietuvių įvardijimo raidą lėmė ne tik natūralūs lingvistiniai, bet ir ekstralingvistiniai veiksniai (pvz., Lietuvos krikštas, svetimkalbė raštinė, vardyno slavinimas, vokietinimas ir kt.) [plačiau žr. 38; 22; 16]. Remiantis Vitalijos Maciejauskienės ir kitų tyrėjų darbais, pavardės (asmenvardžiai) pagal kilmę gali būti skirstomos į *lietuviškos kilmės* ir *nelietuviškos kilmės* [22]. *Lietuviškos kilmės* pavardžių šaltiniai yra senieji dvikamieniai vardai, jų trumpiniai ir pravardiniai asmenvardžiai; *nelietuviškos kilmės* pavardžių pagrindinis šaltinis yra krikšto vardai, taip pat jos gali būti kilusios iš kitų kalbų (lenkų, vokiečių ir kt.) nekrikščioniškos kilmės asmenvardžių [plačiau žr. 21; 22; 38, 34–35]. Norint išryškinti pamatinių asmenvardžių daugiasluoksniškumą, straipsnyje kiekvienos darybinės grupės (pogrupio) agronimai skirstomi ir pagal asmenvardžių kilmę: (a) iš dvikamienių asmenvardžių ir jų trumpinių; (b) iš pravardinių asmenvardžių; (c) iš krikščioniškų asmenvardžių; (d) iš (kitų kalbų) nekrikščioniškų asmenvardžių sudaryti agronimai [plg. 24, 32; 28, 42]. Taip pat išskirti agronimai, kurių pamatiniai asmenvardžiai yra ne visai aiškios ar neaiškios kilmės (e). Toliau straipsnyje grupuojant agronimus nurodoma tik atitinkamos asmenvardžių grupės raidė.

Nustatant pamatinius lietuvių asmenvardžius ir jų kilmę remtasi keliais antroponimijos šaltiniais: *Lietuvių pavardžių žodynu* [16] ir jo pagrindu parengta internetine *Pavardžių duomenų baze* [14], Kazimiero Kuzavinio ir Bronio Savukyno *Lietuvių vardų kilmės žodynu* [12], Alvydo Butkaus veikalų *Lietuvių pravardės* [6], Zigmo Zinkevičiaus darbu *Lietuvių asmenvardžiai* [38]. Siekiant išvengti dažno pasikartojimo, nuorodos į minėtus šaltinius straipsnyje paprastai nepateikiamos. Agronimuose yra išlikę asmenvardžių (jų lyčių), kurie šiuose antroponimijos darbuose nefiksuoti (dalis jų nevartojami ir dabartinėje kalboje), todėl straipsnyje jie yra rekonstruojami. Jų rekonstrukcija visų pirma grindžiama minėtuose šaltiniuose pateiktais bendrašakniais lietuvių asmenvardžiais. Rekonstruojant asmenvardžius taip pat remtasi abėcėline istorinių asmenvardžių kartoteka, saugoma

(9) Plačiau žr. [33, 25 ir t. t.].

(10) Plačiau žr. [36].

Lietuvių kalbos instituto Baltų kalbų ir vardyno tyrimų centro fonde, kitų kalbų (vokiečių, lenkų, latvių) asmenvardžių šaltiniais ar LŽVA pateiktais duomenimis.

Toliau straipsnyje agronimai aptariami pagal jų darybos būdus ir formantus.

1. PIRMINIAI AGRONIMAI

Rastas vienas be papildomų darybos priemonių sudarytas ir visiškai struktūriškai su asmenvardžiu sutampantis agronimas: (c) **Jakššys** ar. Krt : pvd. *Jakššys*.

Prie pirminių agronimų skirtini iš pavardžių daugiskaitos sudaryti dirbamų žemių vardai (vadinamosios *pluralia tantum* formos): (b) **Kiauleikiai** drb. ž. Dr : pvd. *Kiauleikis*; **Sereikiai** drb. ž. Dr : pvd. *Sereikis*.

Pirminiai agronimai tesudaro ~1,5 proc. tirtų vietovardžių. Nederivacinė transnizacija neproduktyvi ir kituose Lietuvos regionuose: Marijampolės apskrityje pirminių agronimų rasta 4 (0,7 proc.) [31, 112], Joniškio rajone – 3 [4, 153], Labūnavos krašte – 2 [26, 167], Telšių rajone, Kapčiamiesčio, Veisiejų valsčiuose – po 1 [23, 113; 30, 28; 1, 305]. Kiek daugiau be papildomų darybos priemonių sudarytų agronimų, t. y. 11, fiksuota Radviliškio rajone [27, 114–115], bet ir čia jų yra mažesnė dalis negu antrinių vietovardžių.

2. ANTRINIAI AGRONIMAI

Daugumai tiriamojo ploto agronimų, t. y. 213 (192 l. vnt.; ~98 proc.), yra būdingi darybiniai požymiai. Pagal darybos būdą jie skirstomi į **vedinius** (priešdėlių, priesagų, galūnių, mišrios darybos), **sudurtinius** ir **sudėtinius** agronimus.

2.1. Vediniai

Iš antrinių agronimų daugiausia nustatyta vedinių, t. y. 178 (159 l. vnt.; ~83 proc.). Jie sudaryti pridodant priešdėlius, priesagas ar galūnes. Užrašyta agronimų, išvestų su dviem skirtingais darybos formantais, t. y. priešdėliu ir priesaga.

2.1.1. Priešdėlių vediniai

Priešdėlinių vedinių nustatyta 9 (tik pat l. vnt.; ~6 proc. vedinių). Jie sudaryti su priešdėliais *pa-* ir *už-*, dažniausiai yra pakitusi ir vedinių galūnė.

2.1.1.1. Priešdėlio *pa-* vediniai

Su šiuo priešdėliu išvesta dauguma, t. y. 8 (~89 proc.), aptariamo darybinio pogrupio agronimų:

(b) **Pā-grikinis** ar. Dr : pvd. *Grikinas, Grikinis*; **Pa-strakššys** || *Pastrakšiškė* drb. ž. Dr : pvd. *Strakššys, Strākšas* ar pan.; **Pā-striaukis** ar. Krt : pvd. *Striaukā, Striaūkas*; **Pa-šarkis** pv. Slnt : pvd., prvd. *Šārka*; **Pa-šlušnis** pv. Krtn : pvd. *Šlušnys*; **Pā-žalimis** dr. Krt : pvd. *Žalimas*;

(d) **Pa-bērantē** drb. ž. Slnt : pvd. *Bérantas*; **Pā-gadliauskis** drb. ž. Dr : pvd. *Gadliauskas, Gadliaūskas*.

2.1.1.2. Priešdėlio *už-* vedinys

Su šiuo priešdėliu sudarytas vienas arimo vardas: (b) **Už-ridikis** ar. Dr : pvd., prvd. *Ridikas*.

Aptarto darybinio pogrupio agronimus galima laikyti lokalinės reikšmės vietų vardais. Jie žymi pamatinius asmenvardžius turinčių asmenų gyvenamąsias (gyventas) vietas ar

objektus, esančius šalia jų. Tą rodo ir LŽVA duomenys, pvz.: **Pašlušnis** pv. Krtn „Kadaise gyveno ūkininkas Šlušnis“.

Priešdėlių vediniai sudaro ~4 proc. (~5 proc. l. vnt.) tirtų Kretingos rajono agronomų. Kituose Lietuvos regionuose priešdėlinė asmenvardinės kilmės agronomų daryba dar mažiau produktyvi: priešdėlių vedinių Joniškio rajone užrašyta 2 [4, 161], Kapčiamiesčio, Veisiejų, Labūnavos, Radviliškio, Marijampolės apylinkėse – po 1 [1, 305; 26, 170; 27, 119; 31, 107], Telšių rajone – nė vieno [23, 120–121]. Agronimams sudaryti taip pat vartojami priešdėliai *pa-* (pastarasis dažniau) ir *už-*.

2.1.2. Priesagų vediniai

Su priesagomis išvesta didžiausia dalis vedinių, t. y. 157 (139 l. vnt.; ~87 proc.). Jiems sudaryti vartojamos lietuviškos (baltiškos) priesagos *-alė*, *-ienos*, *-in-*, *-išk-* su įvairiais baigmenimis ir *-ynas*.

2.1.2.1. Priesagos *-alė* vedinys

Su šia priesaga iš asmenvardžio išvestas vienas pievos vardas: (c) **Luk-ālė** pv. Dr : pvd., v. *Lūkas*.

2.1.2.2. Priesagos *-ienos* vedinys

Su šia priesaga taip pat sudarytas vienas pievos vardas: (b) **Kauš-ienos** pv. Slnt : pvd. *Káušas*, *Kaušas*, *Kaušys*, *Kaušius*.

2.1.2.3. Priesagos *-inas* vediniai

Su šia priesaga išvesti 3 (2 l. vnt.) Darbėnų valsčiaus agronimai: (a) **Kantar-inas** ar. Dr : avd. **Kañtaras*, plg. pvd. *Kantaravičius* [38, 210]; (b) **Lenkáusk-inas** ar., pv. Dr : pvd. *Lenkáuskas*.

2.1.2.4. Priesagos *-inė* vediniai

Nustatyti 29 (27 l. vnt.) šios priesagos vediniai:

(a) **Barkel-inė** pv. Slnt : avd. **Barkēlis*, plg. avd. *Stanisław Barkielis*, *Tadeusz Barkielis* 1779–1781 m. [10], pvd. *Barkus*, *Barkaitis*, *Barkėvičius* [38, 307] (11) [dar žr. 17, 376]; **Viskant-inė** ar. Krtn : pvd. *Viskantas*, *Viskanta*;

(b) **Brazdeik-inė** pv. Krtn : pvd. *Brazdeikis*; **Geiš-inė** pv. Dr : pvd. *Geišà*; **Karos-inė** drb. ž. Slnt : pvd. *Karosà*, *Karōsas*, *Karōsis*; **Kentr-inė** pv. Krtn : pvd. *Kentrà*, *Keñtras*; **Kiauleik-inė** pv. Krtn : pvd. *Kiauleikis*; **Latvik-inė** ar. Dr : avd. **Latvikis* ar pan., plg. avd. *Ławryn Łatwik* 1753 m. [10], pvd. *Lātois*, *Latvys*, *Latvénas*; **Maušk-inė** skl. Dr : užrašytojo teigimu, iš avd. **Mauškis*, plg. liet. *mauškis* ‘neskoningai apsirengęs, kepurę ant akių užsimaukšlinęs žmogus’; **Mažeik-inė** pv. Slnt : pvd. *Mažėika*, *Mažėikis*; **Mažion-inė** ar., pv. Krtn : pvd. *Māžionis*; **Meiž-inė** ar., pv. Slnt : pvd. *Meižys*, *Mėižis*, *Meižis*; **Raudon-inė** || *Tabūnas* ar. Krtn : pvd. *Raudónis*, *Raudōnis*; **Rudait-inė** dr. Krtn : pvd. *Rudaitis*; **Virbal-inė** ar. Dr : pvd. *Virbalas*, *Virbalis*; **Žilinsk-inė** pv. Krtn : pvd. *Žilinskas*, *Žiliñskas*;

(c) **Dzidor-inė** dr. Slnt : pvd., v. *Dzidorius*, *Dzidōrius*; **Vincent-inė** pv. Krtn : v. *Vincentas*;

(11) Kita vertus, pvd. *Barkus* siejama su lenk. avd. *Barko*, *Borko* [žr. 14].

(d) **Gorsk-inė** pv. Dr : pvd. *Gòrskas, Gòrskis*; **Kavarz-inė** dr. Krt : pvd. *Kavarza*; **Krigel-inė** dr. Krtn : pvd. *Krigelis*; **Merij-inė** ar. Dr : užrašytojo teigimu, iš avd. **Merijas*, plg. pvd. *Merijáuskas*; **Valter-inė** ar. Dr : pvd. *Válteris, Vałteris*;

(e) **Aušel-inė** ar. Dr : avd. **Aūšelis* ar pan., plg. liet. *aūšelis* ‘vėpla, žioplys, užaušėlis’ [15] arba vok. avd. *Ausch* [8, 174], pvd. *Aušinskis* [14] [dar žr. 17, 241]; **Saks-inė** pv. Slnt : užrašytojo teigimu, iš pvd. **Saksys*; **Vajausk-inė** pv. Dr : pvd. *Vajaūskas*; **Žiobak-inė** dr. Krtn : pvd. *Žiobakas*.

2.1.2.5. Priesagos -inės vediniai

Su šia priesaga išvesti 6 (4 l. vnt.) agronimai: (b) **Ling-inės** l., pv. Krt : pvd. *Liņgė*; **Lūž-inės** ar., pv. Krt : pvd. *Lūžā*; (c) **Guřsk-inės** drb. ž. Dr : pvd. *Guřskas, Guřskis*; (d) **Galdik-inės** ar. Krtn : pvd. *Galdikas*.

2.1.2.6. Priesagos -iškė vediniai

Šios priesagos agronimų tiriamajame plote užrašyta 74 (65 l. vnt.):

(a) **Būivyd-iškė** ar. : pvd. *Būivydas*; **Jasmant-iškė** ar. Krtn : avd. **Jāsmantas*, plg. pvd. *Jāsmontas, Jasmanta, Jāšmantas* ir kt. [dar žr. 19, 130]; **Narvil-iškė** dr. Krt, Slnt : pvd. *Narvilas*; **Panor-iškė** ar. Dr : pvd. *Pānora, Panóra, Pānoras*; **Preib-iškė** drb. ž. Slnt : pvd. *Preibys*; **Šeput-iškė** ar. Dr : pvd. *Šepūtis* [38, 248]; **Vilgal-iškė** dr. Krtn : pvd. *Vilgalis, Vilgalys*;

(b) **Bajōr-iškė** ar. Krt : remiantis užrašytoju, iš prvd. *Bajōras* (12); **Bakš-iškė** ž. Dr : pvd. *Bakšā, Bakšys* (13); **Geležin-iškė** ar., pv., trk. Krt : pvd. *Geležinis*; **Giedr-iškė** pv. Dr : pvd. *Giedrā* (14); **Kaitin-iškė** pv. Krtn : pvd. *Kaitinis*; **Kāpš-iškė** ar. Dr : pvd. *Kāpšas, Kapšys*; **Kaūbr-iškė** ar. Slnt : pvd. *Kaūbrē*; **Kubil-iškė** pv. Krt : pvd. *Kubilius*; **Lukš-iškė** dr. Krt : pvd. *Lukšys*; **Mazgeik-iškė** ar. Krtn : pvd. *Mazgeikā*; **Mažion-iškė** ar. Krt : pvd. *Māžionis*; **Putrameit-iškė** ar. Slnt : pvd. *Putrameitas*; **Rūb-iškė** ar. Krt : pvd. *Rubis, Rubys*; **Ruib-iškė** ar. Krtn : pvd. *Ruibys*; **Strub-iškė** ar. Dr : avd. **Strubis, *Strubys* ar pan., plg. pvd. *Strubālis* Žd, liet. *strūbas* ‘kuris mažo ūgio, neaukštas’ [15]; **Stuopel-iškė** ar. Krt : pvd. *Stuopēlis*; **Šālv-iškė** ar. Dr : pvd. *Šālvīs, Šāloys*; **Šāukl-iškė** pv. Krtn, **Šauk-liškė** dr., pv. Krtn : pvd. *Šauklīs*; **Šepetōr-iškė** pv. Slnt : avd. **Šepetōrius* ar pan., plg. pvd. *Šepeta, Šepetys*; **Šlōž-iškė** dr. Krtn : pvd. *Šlōžys, Šlōžius*; **Ūžpal-iškė** pv. Dr : pvd. *Ūžpalis*;

(c) **Bagdōn-iškė** ar. Krt : pvd. *Bagdōnas*; **Benait-iškė** ar. Dr : pvd. *Benāitis*; **Bēndel-iškė** pv. Dr : avd. **Bendelē, Bendelis* ar pan., plg. vok. avd. *Bend(e)l* [9, 179], *Bendel* [9, 188], neoficialų pvd. *Beñdē* variantą *Bendēlē* [14]; **Elēn-iškė** ar. Slnt : v. *Elenā*; **Gric-iškė** ar. Dr : pvd. *Grīcius*; **Griks-iškė** pv. Dr : pvd. *Grīkšas*; **Gustin-iškė** dr. Krt : avd. **Gustinas* ar pan., plg. avd. *Petri Gustynowicz* 1697 m. [10], pvd. *Gustiņskas* [dar žr. 18, 372]; **Jokš-iškė** pv. Slnt : pvd. *Jokšus*; **Jurgūl-iškė** ar. Krt : pvd. *Jurgūlis*; **Jurks-iškė** ar., sklp. Dr : pvd. *Jurkšas*; **Kaspūt-iškė** drb. ž. Dr : pvd. *Kaspūtis*; **Kastantin-iškė** l., pv. Dr : v. *Kastantinas*; **Katk-iškė** pv. Krtn : pvd. *Kātkus*; **Kūpš-iškė** ar. Krtn : pvd. *Kupšys, Kūpšis*; **Leks-iškė** pv. Krtn : pvd. *Lēksius, Leksis*; **Luk-iškė** ar. : pvd. *Lūkas*; **Matuz-iškė** (*Matūziškė?*) pv. Dr : pvd. *Mātuzas*; **Mikol-iškė** pv. Dr : v. *Mikolas*; **Mykol-iškė** ||

(12) LŽVA: „Tame lauke gyveno Ješinskis, vadinamas Bajoru“.

(13) Pavardės gali būti ir ne pravardinės, o atėjusios iš slavų kalbų [žr. 14].

(14) Neatmestina apeliatyvinės kilmės galimybė iš liet. *giēdras, -ā, giedrūs, -i, giedrus, -i* ‘saulėtas, šviesus, be debesų; skaidrus, tyras, švarus; skardus’, *giēdrā* ‘gražus oras, saulėtas laikas’ [žr. 18, 165].

Pamykoliškė ar. Dr : v. *Mýkolas*; **Ónč-iškė** ar. Dr : avd. **Ončius* ar pan., plg. pvd. *Ánčas*, *Añčius*, *Añcius*; **Pául-iškė** ar., pv. Krtn : pvd. *Páulas*, *Paulas*; **Peter-iškė** arba **Pietar-iškė** (15) drb. ž. Dr : pvd. *Pēteris* arba *Pietaris*, *Piētaris*; **Petk-iškė** pv. Dr : pvd. *Pētkus*; **Pilýb-iškė** pv. Dr : pvd., v. *Pilýbas*; **Ramon-iškė** pv. Dr : pvd., v. *Ramōnas*; **Simut-iškė** pv. Dr : pvd. *Simūtis*; **Valanč-iškė** dr. Krtn : pvd. *Valaňčius*;

(d) **Cýp-iškė** gn. Dr, **Cýp-iškė** || *Raganinė* gn. Dr : pvd. *Cypà*, *Cypas* (16); **Krasaus-iškė** || *Kýlis* pv. Krtn : pvd. *Krasáuskas*, *Krasaũskas*; **Zubern-iškė** pv. Krtn : pvd. *Zubeŕnis*;

(e) **Aušel-iškė** ar. Dr : avd. **Aušelis* ar pan., plg. liet. *aušelis* ‘vėpla, žioplys, užaušėlis’ [15] arba vok. avd. *Ausch* [9, 174], pvd. *Aušinskis* [14] [dar žr. 17, 241]; **Girt-iškė** ar. Dr : pvd. *Girtas*, *Girtà*, *Girtas*; **Mišk-iškė** pv. Dr : užrašytojo teigimu, iš avd. **Miška*, plg. pvd. *Miškýs*; **Plūk-iškė** drb. ž. Dr : pvd. *Plúkas*; **Strik-iškė** ar. Dr : pvd. *Stríkis*; **Zūb-iškė** ar. Krtn : pvd. *Zūbas*, *Zūbė*, *Zūbýs*; **Žiėk-iškė** gn. Slnt : pvd. *Žiėkas*.

2.1.2.7. Priesagos -iškės vediniai

Šios priesagos agronimų nustatyta 21 (18 l. vnt.):

(a) **Rad-iškės** pv. Slnt : pvd. *Radýs*;

(b) **Braūkl-iškės** gn., pv. Krtn : pv. *Brauklýs*; **Dáin-iškės** pv. Dr : pvd. *Dainýs* ar pan.; **Gaid-iškės** (*Gaidiškis*?) pv. Dr : pvd., prvd. *Gaidýs*; **Kėd-iškės** dr. Krtn : pvd. *Kėdýs*; **Kubil-iškės** gn. Dr : pvd. *Kubilius*; **Mažuit-iškės** l. Krtn : avd. **Mažuitis* ar pan., plg. pvd. *Mažuiķis*, *Mažūtis* ir pan.; **Šarp-iškės** gn., pv. Dr : pvd. *Šarpa*, *Šarpýs*, *Šarpis*;

(c) **Jokum-iškės** drb. ž. Dr : avd. **Jokumas*, plg. pvd. *Jokumaitis*, *Jākumas*, lat. pvd. *Jokums* [39, 181] [dar žr. 19, 172]; **Jurs-iškės** pv. Dr : pvd. *Jursa*; **Martyn-iškės** dr. Krtn : v. *Martýnas*; **Ramon-iškės** ar. Dr : pvd., v. *Ramōnas*; **Samal-iškės** dr. Dr : pvd. *Samālis*, *Samālius*; **Vilim-iškės** pv. Dr : pvd. *Vilimas*;

(d) **Lakštīn-iškės** l., ln. Krtn : pvd. *Lakštīnis* (17); **Rībik-iškės** pv. Dr : avd. **Rībikas* ar pan., plg. pvd. *Ribikaũskas*, *Ribikaũskas*;

(e) **Apeik-iškės** ar. Slnt : pvd. *Apeikis*; **Kvēc-iškės** ar. Dr : pvd. *Kvecýs*.

2.1.2.8. Priesagos -iškis vediniai

Su šia priesaga išvesta 13 (tiek pat l. vnt.) agronimų:

(a) **Šupar-iškis** pv. Krtn : užrašytojo teigimu, iš pvd. **Šuparas*, plg. avd. *Šiuparas*, *Šiuparis* [38, 249] (18);

(b) **Báln-iškis** dr. Krtn : pvd. *Bálnis*; **Bumbùl-iškis** pv. Krtn : pvd. *Bumbùlis*; **Kníž-iškis** pv. Krtn : pvd. *Knížė*; **Raudón-iškis** (*Raudoniškis*?) pv. Dr : pvd. *Raudónis*, *Raudónis*;

(c) **Jōn-iškis** ar. Slnt : v. *Jōnas*, *Jōnis*; **Martyn-iškis** l. Krtn : v. *Martýnas*; **Mykol-iškis** gn. dalis Dr : v. *Mýkolas*; **Paulik-iškis** ar. Dr : pvd. *Paulikas*; **Ramon-iškis** l. Krtn : pvd., v. *Ramōnas*;

(d) **Lùb-iškis** ar. Slnt : pvd. *Lubýs*;

(15) Atskirose Kumpikų kaimo LŽVA pateikti skirtingi vv. variantai ir neaišku, kuri lytis yra pirminė.

(16) Pavardės gali būti ir pravardinės, plg. liet. *cypà* ‘kas nucypęs, sumenkęs’ ar liet. *cýpti* ‘rėkti plonu balsu’ [žr. 14].

(17) Kita vertus, gali būti pravardinė, plg. *lakštúoti* ‘suokti, maloniai kalbėti’ [38, 579].

(18) Kita vertus, pavardės siejamos su vok. avd. *Schüpfer*, *Schuppert* [žr. 14].

(e) **Ānuž-išķis** pv. Krtņ : pvd. *Ānužis*; **Monč-išķis** drb. ž. Slnt : pvd. *Mončys, Mončis, Mončius*.

2.1.2.9. Priesagos -ynas vediniai

Su šia priesaga sudaryti 9 (8 l. vnt.) tirti agronimai:

(a) **Būd-ynas** l. Krt : pvd. *Būdā*;

(b) **Pučkor-ynas** ar. Krt : pvd. *Pučkōrius*; **Rēpš-ynas** ar. Dr : pvd. *Rēpšas, Rēpša; Špog-ynas ar. Krt : pvd. *Špógis* (19);*

(c) **Jonuž-ynas** ar. Dr : avd. **Jonužis*, **Jonužas*, plg. pvd. *Jānužas, Jānužis, Janužis* [dar žr. 19, 187]; **Miklov-ynas** pv. Krt : pvd. *Miklovas*; **Venck-ynas** ar. Krt, dr. Slnt : pvd. *Veņckus, Venckis, Venckys*;

(d) **Daul-ynas** dr. Slnt : pvd. *Daūlius*.

2.1.2.10. Priesagų -išk- ir -alė vedinys

Vienas agronimas iš pavardės sudarytas su dviem priesagomis – posesyvine priesaga -išk- ir deminutyvine priesaga -alė: (b) **Meiž-išk-ālė** ar. Slnt : pvd. *Meižys, Meižis, Meižis* (20).

Priesagų vediniai sudaro didžiausią dalį tirtų agronimų (~72 proc. l. vnt.). Priesaginiai asmenvardinės kilmės agronimai Marijampolės apskrityje [31, 111], Kapčiamiesčio, Veisiejų valsčiuose [1, 305–308] taip pat yra vyraujantys; jie produktyvūs ir kituose Lietuvos regionuose [žr. 4, 159–160, 170–171, 176; 23, 115–120; 26, 169–170; 27, 115–118].

Darbėnų, Kartenos, Kretingos, Salantų valsčiuose agronimams sudaryti vartojamos 9 lietuviškos (baltiškos) priesagos: -alė, -ienos, -inas, -inė, -inės, -iškė, -iškės, -iškis ir -ynas. Darumu išsiskiria priesaga -iškė, su kuria išvesta beveik pusė, t. y. ~47 proc. (~47 proc. l. vnt.) priesaginių agronimų. Priesaga -išk- su kitais baigmenimis Kretingos rajone vartojama rečiau: su -iškės sudaryta ~13 proc. (~12 proc. l. vnt.), su -iškis – ~8 proc. (~9 proc. l. vnt.) priesagų vedinių. Kaip ir tiriamame plote, priesagos -iškė agronimai vyrauja Marijampolės apskrityje [31, 107], Kapčiamiesčio, Veisiejų valsčiuose [1, 305–306], Joniškio ir Telšių rajonuose [4, 159–160, 171; 23, 119], su ja sudaryta vedinių kituose Lietuvos plotuose [žr. 8, 83; 26, 169–170; 27, 117]. Minėtuose regionuose (išskyrus Kapčiamiesčio, Veisiejų valsčiuose) priesaga -iškės taip pat dari [žr. 4, 159–160, 171; 23, 119; 31, 107]. Daug rečiau agronimams sudaryti vartojamos priesagos -iškis, -iškiai [žr. 1, 305–306; 8, 83; 31, 107].

Antroji pagal darumą Kretingos rajone yra priesaga -inė, su ja sudaryta ~18 proc. (~19 proc. l. vnt.) priesaginių agronimų. Keletas agronimų išvesta su priesaga -inės (~3 proc. l. vnt.). Pora vedinių sudaryti su priesaga -inas (~1,4 proc. l. vnt.). Kituose Lietuvos regionuose priesaga -in- su įvairiais baigmenimis irgi vartojama asmenvardinės kilmės agronimų darybai, bet jos darumas skirtinguose arealuose skiriasi, pvz., ji gana produktyvi Marijampolės apskrityje (12 proc. vedinių) [31, 107], Telšių rajone [23, 118], o Kapčiamiesčio, Veisiejų valsčiuose ir Joniškio rajone jos vediniai visai negausūs [1, 306; 4, 160].

Priesagos -išk- ir -in- yra universalios darybos priemonės, būdingos ir kitų klasių asmenvardinės kilmės vietovardžiams [žr. 5, 68–85, 173–176; 11, 52–58, 65–77; 34, 156, 173–175 ir kt.]. Dėl šių priesagų populiarumo dalis agronimų (ypač priesagos -išk-) gali būti išvesti pagal analogiją. Kalbamosios priesagos atlieka posesyvinę funkciją: iš

(19) Neatmestina kilmės iš sl. *špógas* 'varnėnas' galimybė.

(20) LŽVA: „gyvenusi Meižienė“.

asmenvardžių sudaryti jų vediniai paprastai žymi vietą ar objektą, kuris asmeniui priklauso (-ė), arba asmens gyvenamąją (gyventą) vietą. Tai rodo ir LŽVA duomenys, pvz.: **Kaubriškė** ar. Slnt „Seniau tą žemę valdęs Kaubrė <...>“; **Saksinė** pv. Slnt „Gyvenęs ūkininkas Saksys“. Kita vertus, galima ir kitokia agronimų motyvacija, pvz.: **Joniškis** ar. Slnt „Pasakojama, kad jaunimas rinkdavęsis Joninių švęsti“.

Nedidelė dalis (~6 proc. priesagų vedinių) tiriamojo ploto agronimų išvesta su priesaga -ynas. Iš asmenvardžių išvesti šios priesagos vediniai yra lokalinės-posesyvinės reikšmės ir žymi žmonių gyvenamąsias ar gyventas vietas. Tą paremia LŽVA duomenys, pvz.: **Daulėnas** dr. Slnt „Seniau čia gyveno Daulius“; **Venckėnas** dr. Slnt „Toje vietoje yra gyvenęs Venckus“. Kituose arealuose priesaga -ynas asmenvardinės kilmės agronimams nėra būdinga, su ja išvesti tik du pievų vardai Telšių ir Pakruojo rajonuose [23, 119; 7, 147]. Atkreiptinas dėmesys, kad Darbėnų, Kartenos, Kretingos, Salantų valsčiuose, kitaip negu daugumoje kitų arealų, neužrašyta iš asmenvardžių kilusių agronimų su tą pačią funkciją atliekančia priesaga -ynė, plg. ši priesaga viena produktyviausių Marijampolės apskrityje (sudaryta 33 proc. priesagų vedinių) [31, 107] ir Joniškio rajone [4, 160], su ja fiksuota agronimų kituose regionuose [žr. 23, 118; 26, 169; 27, 117; 7, 147].

Salantų ir Darbėnų valsčiuose 2 (~1,4 proc. priesagų vedinių) agronimai sudaryti su šiam regionui būdinga deminutyvine priesaga -alė [13, 132, žem. 117] (vienas iš vedinių turi ir posesyvinę priesagą -išk-). Priesaga -alis, -ė kai kurių tyrėjų laikoma kuršių kalbos palikimu [žr. 13, 132]. Dalyje kitų regionų agronimams sudaryti vartojamos įvairios deminutyvinės priesagos, bet jų vediniai taip pat negausūs [žr. 4, 160; 23, 120; 27, 116; 31, 101, 102].

Vienas Salantų valsčiaus agronimas išvestas su priesaga -ienos, atliekančia lokalinę funkciją.

2.1.3. Galūnių vediniai

Šių vedinių darybinis požymis yra galūnė, kuri susijusi su giminės pasikeitimu. Galūninės darybos laikytini 7 (6 l. vnt.; ~4 proc. vedinių) tiriamojo ploto agronimai.

2.1.3.1. Galūnės -ė vediniai

Užrašyti 5 (4 l. vnt.) agronimai, išvesti su šia galūne: (d) **Gradáusk-ė** gn. Dr : pvd. *Gradáuskas, Gradáuskis* [dar žr. 18, 339]; **Lemberk-ė** ar., pv. Slnt : avd. **Lemberkas* ar pan., plg. pvd. *Lembergas* [14], vok. avd. *Lemberg* [9, 402]; (e) **Kibižin-ė** sklp. Krt : užrašytojo teigimu, iš avd. **Kibižinis*; **Šopmarg-ė** pv. Dr : užrašytojo teigimu, iš prvd. **Šopmargis*.

2.1.3.2. Galūnės -ės vedinys

Su šia galūne išvestas vienas agronimas: (c) **Stašk-ės** ar. Dr : pvd. *Stāškus*.

2.1.2.3. Galūnės -is vedinys

Greičiausiai su asmenvardžiu sietinas ir galūnės vediniu laikytinas Salantų valsčiuje užrašytas pievos vardas: (b) **Ūdriš-is** pv. Slnt : pvd. *Udriša*.

Galūnių vediniai Kretingos rajone sudaro tik ~3 proc. tirtų agronimų. Toks darybos būdas labai neproduktyvus ir kituose regionuose. Būdingiausios galūnės -ė ir -ės [žr. 4, 156; 23, 115; 27, 118; 31, 101].

2.1.4. *Mišrios darybos vediniai*

Tiriamame plote užrašyti 4 agronimai, išvesti su dviem darybos priemonėmis, t. y. priešdėliu *pa-* ir priesagomis *-alis*, *-inis*, *-iškė*.

2.1.4.1. *Priešdėlio pa- ir priesagos -alis vedinys*

Su šiais darybos formantais išvestas vienas arimo vardas: (c) **Pā-jon-alis** ar. Krtn : pvd., v. *Jōnas, Jōnis*.

2.1.4.2. *Priešdėlio pa- ir priesagos -inis vedinys*

Su šiais darybos formantais sudarytas taip pat vienas arimo vardas: (c) **Pa-venck-īnis** ar. Slnt : pvd. *Veñckus*.

2.1.4.3. *Priešdėlio pa- ir priesagos -iškė vediniai*

Su šiomis darybos priemonėmis išvesti du agronimai: (b) **Pa-strakš-iškė** || *Pastrakšys* drb. ž. Dr : pvd. *Strakšys, Strākšas*; (c) **Pa-mykol-iškė** || *Mykoliškė* ar. Dr : v. *Mýkolas*.

Dėl aptartų agronimų darybos formantų plačiau žr. skyrius 2.1. ir 2.2. Jie laikytini lokalinės-poseisyvinės reikšmės vietų vardais. Plg. LŽVA: **Pavenckinis** ar. Slnt „Senovėj, kol dar nebuvo dvaro, toj vietoj gyvenęs Venckus“; **Pastrakšiškė** drb. ž. Dr „Čia Strakšiai gyvenę“.

Atkreiptinas dėmesys, kad Darbėnų valsčiaus agronimai turi variantus, kurie išvesti iš tų pačių asmenvardžių tik su viena darybos priemone (priesaga arba priešdėliu). Du darybos formantus turinčius agronimus galbūt galima laikyti antriniais. Toks variantiškumas atspindi šios klasės vietų vardų kaitos procesus.

2.2. Sudurtiniai agronimai

Sandūros būdu iš asmenvardžio ir apeliatyvo sudaryti tik 7 (6 l. vnt.) tirti agronimai. Antraisiais jų sandais eina žemės dangos (*daržas, laūkas*), reljefo (*vėngis*), kitų vietų (*gālas, kāpas*) pavadinimai:

(a) **Narmoñ-galis** (< **Narmont-galis*) pv. Slnt : pvd. *Nármontas, Nařmontas* ir liet. *gālas* ‘vieta, kur baigiasi koks ilgesnis daiktas; daikto kraštinė dalis (pradžia, pabaiga); kraštas, siena; riba; pabaiga’ [15];

(b) **Repš-a-daržis** ar., pv. Krtn : pvd. *Rēpšas* ir liet. *daržas* ‘žemės sklypas prie sodybos daržovėms; nedidelis žemės sklypas’ [15];

(c) **Ancen-vingis** pv. Dr : avd. **Ancenas* ar pan. (21), plg. vok. avd. *Hansen* [3, 78], ir liet. *vėngis* ‘lanko pavidalo krypties pakeitimas, posūkis, linkis; lankstas, apylanka’ [15]; **Još-kapis** (< **Jošk-kapis*) || *Žydkapis* dr. Slnt : pvd. *Joškis, Joškys* ir liet. *kāpas* ‘vieta, kur numirėlis palaidotas; toje vietoje sukastas žemės kauburyš’ [15]; **Jūr-laukis** ar. Dr : pvd. *Jūras* ir liet. *laūkas* ‘lygi, be medžių vieta; dirbama žemė, pasėlių plotas’ [15]; **Ramon-laukis** ar., pv. Krt : pvd., v. *Ramōnas* ir liet. *laūkas*.

Pagal darybos reikšmę aptarti agronimai laikytini posesyviniais, pvz., LŽVA: **Repšadaržis** ar., pv. Krtn „Kadaise priklausęs tas žemės sklypas ūkininkui Repšiui“.

Sudurtiniai agronimai sudaro tik ~3 proc. tirtų vietovardžių. Asmenvardinės kilmės dūriniai kituose regionuose dažniausiai taip pat yra negausūs [1, 306–307; 23, 122; 27, 121]. Žymiai daugiau negu kitur jų fiksuota tik Marijampolės apskrityje (134 – ~24 proc.) [31, 112] ir Joniškio rajone [4, 163–164].

(21) Asmenvardinės kilmės prielaidą patvirtina LŽVA duomenys.

2.3. Sudėtiniai agronimai

2.3.1. Sudėtiniai kilmininkiniai agronimai

Sudėjimo būdu iš asmenvardžio kilmininko ir apeliatyvo sudarytų agronimų nustatyta 23 (22 l. vnt.). Antraisiais jų dėmenimis beveik visais atvejais eina daiktavardžiai: žemės dangos (*daržalis, lankà, lankālės, laūkas, lydimas, margālis, pėlkės, pieva*), reljefo (*atkalnė, daubà, kálnas, vīngis*), kitos vietos (*melnyčialė*) pavadinimai. Tik vienas agronimas sudarytas iš pavardės ir sudaiktavardėjusio įvardžiuotinio būdvardžio (*platýsis*):

(a) **Gaištauto pieva** pv. Dr : avd. **Gaištautas*, plg. pvd. *Geištautas*, ir liet. *pieva* ‘žemės plotas, kuriame auga šienaujama žolė’ [15] [dar žr. 19, 67]; **Šulpino kalnas** dr. Dr : pirmasis dėmuo, užrašytojo teigimu, iš avd. **Šulpinas*, plg. pvd. *Šul-minas, Šul-ginas, Šó-pinas, Pinas* ir pan. [38, 146, 125], antrasis dėmuo iš liet. *kálnas* ‘aukštas žemės pakilimas’ [15];

(b) **Balandžio vingis** pv. Dr : pvd., prvd. *Balañdis* ir liet. *vīngis*; **Blagnienės atkalnės** ar. Krtn : pvd. *Blagnienė*, plg. pvd. *Blagnýs*, ir liet. *atkalnė* ‘kalno šonas, atslaitė, nuokalnė’ [15] daugiskaitos; **Daūkšo lydimas** pv. Dr : pvd. *Daūkšas* ir liet. *lydimas* ‘iškirstas ar išdegintas plotas miške, kirtimas, skynimas; mišku užželdintas dirvos plotelis’ [15]; **Karklio vingis** pv. Dr : pvd. *Karklis* ir liet. *vīngis*; **Krevės melnyčialė** ar. Dr : avd. **Krevė*, plg. pvd. *Krevýs*, ir *melnyčialė*, plg. sl. *mélnyčia* ‘malūnas’ [15]; **Laūkio lankà** pv. Dr : pvd. *Laukýs* ir liet. *lankà* ‘didelė lygi pieva, dažniausiai prie upės, potvynio metu užliejama vandens’ [15]; **Māžionio platýsis** ar. Krtn : pvd. *Māžionis* ir liet. *platýsis*, plg. *platús* ‘didelis per skersį’; **Mėliaus dauba** pv. Krtn : užrašytojo teigimu, iš avd. **Mėlius*, plg. pvd. *Mėliūnas*, ir liet. *daubà* ‘slėnis, klonis, griova’; **Strūbio plėcius** ar. Dr : avd. **Strubýs, *Strubis* ar pan., plg. pvd. *Strubālis*, liet. *strūbas* ‘kuris mažo ūgio, neaukštas’ [15], ir germ. *plēcius* ‘plotas, sklypas <...>’ [2, 303; 15]; **Šlūmo daržalis** dr. Krtn : pvd. *Šlūmas* ir liet. *daržalis*, plg. *daržas*; **Ūrnio daubà** dr. Krtn : pvd. *Ūrnkis* ir liet. *daubà*;

(c) **Anusienės laukas** ar. Krtn : pvd. *Anusienė*, plg. pvd. *Ānusas*, ir liet. *laūkas*; **Breñciaus margālis** ž. Slnt : pvd. *Breñcis, Brencys, Breñcius* ir liet. *margālis*, plg. *mārgas* ‘žemės matas’ [15]; **Petruolės vingis** pv. Dr : pvd. *Petruolė* ir liet. *vīngis*; **Sūmės pėlkės** pv. Krtn : pvd. *Sūmė* ir liet. *pėlkė* ‘klampi vieta su stovinčiu vandeniu, liūnas’ [15] daugiskaitos; **Vaičiaus pėlkės** pv. Krtn : pvd. *Vaičius* ir liet. *pėlkė* daugiskaitos;

(d) **Cikstės pieva** pv. Dr : avd. **Cikstė*, plg. lat. pvd. *Cikste* [39, 126], ir liet. *pieva*; **Vinkaus plėcius** skl. Dr : pvd. *Vinkus* (22), plg. pvd. *Vinkà, Vinkas* ir sl. *plēcius* ‘plotas, sklypas <...>’ [2, 303]; **Zakaūšo lankālės** ln. Krtn : avd. **Zakaūšas* ir liet. *lankālės*, plg. *lankà*;

(e) **Švėrio vīngis** dr., pv. Krtn : pvd. *Švėrys* ir liet. *vīngis*.

Aptartiems sudėtiniais kilmininkiniams agronimams būdinga posesyvinė reikšmė [žr. 29, 238], pvz., LŽVA: **Blagnienės atkalnės** ar. Krtn „O. Blagnienės nuosavybė“, **Anusienės laukas** ar. Krtn „Žemė priklauso Anusienei Barborai“. Nors kai kurie agronimai gali būti ir memorialinės reikšmės [žr. 29, 238], pvz., LŽVA: **Karklio vingis** pv. Dr „Žmonės pasakoja, kad toje vietoje pasikoręs žmogus, kurio pavardė buvusi Karklis“.

2.3.2. Kitokios struktūros sudėtiniai agronimai

Prie asmenvardinės kilmės sudėtinių agronimų taip pat skirtini 4 (tiek pat l. vnt.) vietų vardai, kurių pirmieji dėmenys yra išvestiniai, t. y. sudaryti iš tikrinių asmenvardžių su

(22) Tokia asmenvardžio lytis nefiksuota straipsnyje naudotuose antroponimijos šaltiniuose, tačiau ji yra vartojama dabartinėje kalboje.

priešdėliu *pa-* arba priesaga *-inis*. Antrieji jų dėmenys yra iš žemės dangos (*laūkas, mār-gis*) pavadinimų:

(a) **Butkūnis laūkas** ar. Dr : liet. **butkūnis* < pvd. *Butkà, Bùtkis, Butkỹs, Bùtkus* ir liet. *laūkas*;

(b) **Kuzavinis margis** pv. Krtn : liet. **kuzavinis* < pvd. *Kuzāvas* ir liet. *mārgis* 'žemės matas' [15]; **Pakuosio laukas** drb. ž. Slnt : liet. **pakuosis* < pvd. *Kúosa* ir liet. *laūkas*;

(d) **Pakarčiausio laukas** dr. Slnt : liet. **pakarčiauskis* < pvd. *Karčiauskas* ir liet. *laūkas*.

Šie agronimai gali būti tiek lokalinės, tiek posesyvinės reikšmės, pvz., LŽVA: **Pakuosio laukas** drb. ž. Slnt „Prieina prie ūkininko Kuosas“.

Sudėtiniams agronimams skirtinas ir dirvos vardas, kurio pirmuoju dėmeniu eina prielinksninė konstrukcija, sudaryta iš prielinksnio *pas* ir asmenvardžio kilmininko: (c) **Pas Pilibāvičiaus laūkas** dr. Slnt : pvd. *Pilibāvičius* ir liet. *laūkas*. Agronimas atspindi žemaičių tarnei būdingą prielinksnio *pas* vartoseną ne su vardažodžio galininku, o su kilmininku [žr. 37, 423]. Agronimas yra lokalinės reikšmės.

Sudėtiniai agronimai sudaro ~13 proc. (~14 proc. l. vnt.) tirtų vietovardžių. Tokios darybos asmenvardinės kilmės agronimai itin gausūs Telšių rajone (1 040 vnt.) [23, 129–135, 137], nemažai jų fiksuota Joniškio rajone [4, 167, 173–174], kitur jie mažiau darūs [1, 307–308; 27, 119; 31, 112]. Iš dalies darumo skirtumus galėjo lemti tai, kad tirti skirtingais laikotarpiais užrašyti vietų vardai: Kretingos, Radviliškio, Kapčiamiesčio, Veisiejų ir Marijampolės regionų agronimai rinkti iš tarpukario LŽVA, o dalį Telšių ir Joniškio rajonų medžiagos sudaro vėlesnių laikotarpių ekspedicijų duomenys. Galima kelti prielaidą, kad agronimų sudarymas sudėjimo būdu bėgant laikui tapo produktyvesnis [dar žr. 4, 176].

Iš agronimų antrųjų dėmenų dažnesni arealo geografinę situaciją atspindintys apeliatyvai, iš jų kiek dažniau pasikartoja žemės dangos pavadinimas *laūkas*. Keli vardažodžiai (*daržalis, lankālės, margālis, melnyčialė*) išvesti su tiriamajam regionui būdingomis deminutyvų priesagomis *-alis, -alė(s)* [13, 132, žem. 117].

APIBENDRINIMAS

Atlikta 216 (195 l. vnt.) iš tikrinių asmenvardžių kilusių Kretingos apskrities Darbėnų, Kartenos, Kretingos ir Salantų valsčiaus agronimų darybos analizė rodo, kad dauguma (~98 proc.) jų yra antriniai. Pati produktyviausia yra priesaginė daryba: su priesagomis sudaryti ~73 proc. (~72 proc. l. vnt.) aptartų agronimų. Vyrauja lietuviškų (baltiškų) posesyvinių priesagų *-iškė* (~35 proc. tirtų vv.) ir *-inė* vediniai (~14 proc. tirtų vv.). Antroje vietoje pagal produktyvumą yra sudėtiniai agronimai (~13 proc.; ~14 proc. l. vnt.), kurių daugiausia sudaryta iš asmenvardžio kilmininko ir apeliatyvo. Kiti darybos būdai tirtame regione neproduktyvūs: nustatyta ~4 proc. (~5 proc. l. vnt.) priešdėlių vedinių (dariausias priešdėlis *pa-*), po ~3 proc. galūnių vedinių (dariausia galūnė *-ė*) ir sudurtinių agronimų, ~1,5 proc. pirminių agronimų. Taip pat nedidelė dalis agronimų yra mišrios darybos.

Lyginamoji asmenvardinės kilmės agronimų darybos tyrimų apžvalga rodo, kad visuose tirtuose Lietuvos regionuose priešdėlinės, galūninės darybos ir pirminiai agronimai yra neproduktyvūs. Kaip visiems plotams būdingą agronimų darybos bruožą taip pat galima išskirti priesagų *-išk-* vedinių populiarumą.

Didžioji dalis Kretingos rajono agronimų yra gretinami su pavardėmis (apie 76 proc.), daug rečiau – su vardais (apie 5 proc.) ir pravardėmis (apie 1,4 proc.). Kai kuriais atvejais nėra tiksliai aišku, kuris konkretus asmenvardis – pavardė ar vardas, pavardė ar pravardė – laikytinas

pamatiniu žodžiu. Didžioji dalis pamatinių asmenvardžių yra nesikartojantys. Pavardės, su kuriomis siejami agronimai, paprastai yra paplitusios toje pačioje apylinkėje, kurioje yra objektai, arba gretimose apylinkėse, pvz., **Laūkio lankà** pv. Dr : pvd. *Laukys* Dr, **Preibiškė** drb. ž. Slnt : *Preibys* Slnt, **Paulikiškis** ar. Dr : pvd. *Paulikas* Dr, **Rūibiškė** ar. Krtn : pvd. *Ruibys* Krtn, **Šalviškė** ar. Dr : pvd. *Šalvis* Kl, Krt, Ms ir kt. [žr. 14]. Kai kurios iš jų būdingos Vakarų Lietuvos regionui, pvz., *Petruolė* užrašyta tik Darbėnuose, *Rėpšas* – Salantuose, Skuode, *Rėpša* – Plungėje, *Vaūras* – Kretingoje, Salantuose ir pan. [žr. 14]. Tokių pavardžių, kurios paplitusios tik kituose Lietuvos plotuose, pvz., *Geiša* – Krekenavoje, Siesikuose, Šatėse, Žeimelyje, *Vajauskas* – Panoteriuose, *Jursa* – Kaune ir pan., fiksuota nedaug. Dalis Kretingos rajono agronimuose fiksuotų asmenvardžių (jų formų) buvo rekonstruoti: *Ancenas*, *Aušėlis*, *Barkėlis*, *Bendelė*, *Bendelis*, *Cikstė*, *Gaištautas*, *Gustinas*, *Jāsmantas*, *Jokumas*, *Jonužas*, *Jonužis*, *Kaĩntaras*, *Kibižinis*, *Krevė*, *Latvikis*, *Lemberkas*, *Mauškis*, *Mažuitis*, *Mėlius*, *Miška*, *Ončius*, *Ribikas*, *Saksys*, *Strubis*, *Strubys*, *Merijas*, *Šepetorius*, *Šopmargis*, *Šulpinas*, *Šuparas*, *Zakaušas*. Jie papildė lietuvių antroponimijos šaltinių duomenis.

Iš asmenvardžių sudarytiems agronimams būdingiausia posesyvinė reikšmė. Iš LŽVA pateiktų duomenų galima pastebėti, kad jie dažniau siejami su anksčiau toje vietoje gyvenusių žmonių, ankstesnių savininkų asmenvardžiais. Beveik visi tirti agronimai siejami su vyriškosios giminės asmenvardžių lytimis. Tik poros agronimų pirmieji dėmenys yra sudaryti iš ištekęsusių moterų pavardžių *Anusienė*, *Blagnienė* ir vienas vietos vardas su priesaga išvestas iš moters vardo *Elenà*. Taigi agronimai atspindi su žemės nuosavybe susijusius socialinius santykius.

Kilmės požiūriu pamatiniai agronimų asmenvardžiai yra įvairūs. Vyrauja lietuviškos kilmės pravardiniai (~40 proc.) ir nelietuviškos kilmės krikščioniški (~30 proc.) asmenvardžiai. Rečiau agronimų darybos pamatas yra kitų kalbų nekrikščioniški (~14 proc.) ir lietuvių dvikamieniai (jų trumpiniai) (~7 proc.) asmenvardžiai. Dalies (~10 proc.) pamatinių asmenvardžių kilmė yra ne visai aiški. Remiantis LŽVA pateiktais duomenimis, vietovardžiai gali atspindėti ne tik lietuvių, bet ir tiriamame plote gyvenusių kitų tautybių (žydų, latvių, vokiečių) gyventojų asmenvardžius, pvz., LŽVA: *Merijinė* ar. Dr „Ten gyvenęs žydas – Merijas“. Kai kuriais atvejais jų tautybę galbūt rodo pačių asmenvardžių kilmė, pvz., avd. *Cikstė*, plg. lat. pvd. *Cikste*, avd. *Lemberkas*, plg. vok. avd. *Lemberg*, tačiau šiai prielaidai pagrįsti LŽVA informacijos nepakanka, tam reikalingas atskiras tyrimas.

Toliau tirtini Darbėnų, Kartenos, Kretingos ir Salantų valsčiaus agronimai, kilę iš apeliatyvų, kitų vietovardžių. Tai leistų papildyti atliktą analizę, susidaryti išsamesnį regiono kalbinį ir geografinį vaizdą. Taip pat aktualūs kitų Lietuvos plotų šios klasės vietovardžių tyrimai.

LOKALIZACIJOS NUORODŲ SUTRUMPINIMAI

Dr – Darbėnai

Krt – Kartena

Krtn – Kretinga

Slnt – Salantai

KITI SUTRUMPINIMAI

ar. – arimas

avd. – asmenvardis

dr. – dirva

drb. ž. – dirbama žemė
germ. – germanizmas
gr. – graikų
l. – laukas
latv. – latvių
lenk. – lenkų
liet. – lietuvių
ln. – lanka
l. vnt. – leksinis vienetas
plg. – palygink
prvd. – pravardė
pv. – pieva
pvd. – pavardė
sklp. – sklypas
sl. – slavų, slavizmas
v. – vardas
vv. – vietovardis
vok. – vokiečių
ž. – žemė
žr. – žiūrėk

Gauta 2025 01 12
Priimta 2025 03 31

Literatūra ir šaltiniai

- [1] ADAMONYTĖ, Veronika. Ursprung und Bildung der mit menschlicher wirtschaftlicher Tätigkeit verbundenen Agronyme der Gemeinden Kapčiamiestis und Veisiejai. *Litauische Orts-, Flur- und Gewässernamen im europäischen Kontext*. Hrsg. G. Blažienė, L. Bilkis, wissenschaftlicher H. Bichlmeier. Hamburg: Verlag Baar, 2019, p. 287–313.
- [2] ALEKSANDRAVIČIUS, Juozas. *Kretingos tarmės žodynas*. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2011. 510 p.
- [3] BACH, Adolf. *Deutsche Namenkunde. Sachweiser und Register* 3. Heidelberg: Carl Winter, Universitätsverlag, 1974.
- [4] BARTKUTĖ, Nerija. Joniškio rajono teritorijos toponimija: daryba ir raidos polinkiai. Daktaro disertacija. Šiauliai: Vytauto Didžiojo universitetas, 2008. 238 p.
- [5] BILKIS, Laimutis. *Lietuvių helonimų daryba. Priesaginiai ir priesagėtieji helonimai*. Vilnius: Lietuvių kalbos instituto I-kla, 2008. 500 p.
- [6] BUTKUS, Alvydas. *Lietuvių pravardės*. Kaunas: Aesti, 1994. 464 p.
- [7] ENDZELYTĖ, Renata. Šiaurės vidurio Lietuvos vietovardžiai. Daktaro disertacija. Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas, 2005. 196 p.
- [8] ENDZELYTĖ, Renata. Šiaurės vidurio Lietuvos agronimai. *Vārds un tā pētišanas aspekti. Rakstu krājums*, 2004, t. 8, p. 80–89.
- [9] GOTTSCHILD, Max. *Deutsche Namenkunde*. Berlin: Verlag Walter de Gruyter u. Co, 1954. 622 p.
- [10] *Istorinių asmenvardžių kartoteka*. Lietuvių kalbos instituto Baltų kalbų ir vardyno tyrimų centro fondas.
- [11] KAČINAITĖ, Dalia. Priesaginės darybos lietuvių oronimai. Daktaro disertacija. Kaunas, 2009.

- [12] KUZAVINIS, Kazimieras; SAVUKYNAS, Bronys. *Lietuvių vardų kilmės žodynas*. 5-asis papildytas ir pataisytas leidimas. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2007. 356 p.
- [13] *Lietuvių kalbos atlasas III. Morfologija*. Autoriai: S. Ambrazas, G. Belickienė, E. Grinaveckienė, A. Jonaitytė, J. Lipskienė, K. Morkūnas, B. Vanagienė, A. Vidugiris. Vilnius: Mokslo, 1991. 158 p.
- [14] *Lietuvių kalbos instituto lietuvių kalbos išteklių informacinė sistema „E. kalba“. Pavardžių duomenų bazė*. Prieiga per internetą: <<http://ekalba.lt/pavardziu-duomeniu-baze>>
- [15] *Lietuvių kalbos žodynas*. T. 1–20 (1941–2002). Redaktorių kolegija: G. Naktinienė (ats. redaktorė), J. Paulauskas, R. Petrokienė, V. Vitkauskas, J. Zabarskaitė. [Interaktyvus]. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2017. Prieiga per internetą: <<http://www.lkz.lt>>
- [16] *Lietuvių pavardžių žodynas*. T. 1–2. Sudarytojai: A. Vanagas, V. Maciejauskienė, M. Razmukaitė. Vilnius: Mokslo, 1985–1989. 1151 p.
- [17] *Lietuvos vietovardžių žodynas*. T. 1. Redaktorių kolegija: L. Balode, V. Blážek, G. Blažienė, V. Kardelis, A. Ragauskaitė, S. Temčinas, J. Udolph. Vilnius: Lietuvių kalbos instituto I-kla, 2008. 648 p.
- [18] *Lietuvos vietovardžių žodynas*. T. 3. Teksto autoriai: V. Adamonytė, L. Bilkis, G. Blažienė, D. Kačinaitytė-Vrubliauskienė, M. Norkaitienė, A. Ragauskaitė, M. Razmukaitė, D. Sviderskienė. Redaktorių kolegija: L. Balode, L. Bilkis (ats. redaktorius), V. Blážek, G. Blažienė, K. Garšva, A. Ragauskaitė, J. Udolph. Vilnius: Lietuvių kalbos instituto I-kla, 2018. 382 p.
- [19] *Lietuvos vietovardžių žodynas*. T. 4. Teksto autoriai: L. Bilkis, G. Blažienė, A. Ragauskaitė, D. Sviderskienė. Redaktorių kolegija: L. Bilkis (ats. redaktorius), L. Balode, V. Blážek, G. Blažienė, K. Garšva, A. Ragauskaitė, J. Udolph. Vilnius: Lietuvių kalbos instituto I-kla, 2021. 277 p.
- [20] LŽVA – *Lietuvos žemės vardyno anketos* (1935–1939). Lietuvių kalbos instituto Baltų kalbų ir vardyno tyrimų centro fondas. Prieiga per internetą: <<https://vardynas.lki.lt/>>
- [21] MACIEJAUSKIENĖ, Vitalija. *Lietuvių pavardžių susidarymas*. Vilnius: Mokslo, 1991. 319 p.
- [22] MACIEJAUSKIENĖ, Vitalija. Dėl lietuvių pavardžių (asmenvardžių) klasifikavimo. *Baltistica*, 1997, t. XXXII (1), p. 101–109.
- [23] MICKIENĖ, Ilona. Telšių rajono toponimų daryba. Daktaro disertacija. Kaunas, 2001. 160 p.
- [24] MICKIENĖ, Ilona. Asmenvardinės kilmės miškų vardai: vakarinių pietų aukštaičių regionas. *Lituanistica*, 2019, t. 65, Nr. 1 (115), p. 30–38.
- [25] MICKIENĖ, Ilona. Die Onyme der Region westliches Südauskaiten: Überblick über Ursprung und Bildung der Wiesenamen. *Litauische Orts-, Flur- und Gewässernamen im europäischen Kontext*. Hrsg. G. Blažienė, L. Bilkis, wissenschaftlicher H. Bichlmeier. Hamburg: Verlag Baar, 2019, p. 251–286.
- [26] MICKIENĖ, Ilona; BANKAUSKAITĖ-SEREIKIENĖ, Gabija. Labūnavos krašto toponimija: lingvistinės įžvalgos. *Lituanistica*, 2012, t. 58, Nr. 2 (88), p. 161–179.
- [27] MICKIENĖ, Ilona; GAILIŪNAITĖ, Sandra. Radviliškio rajono agronimai: Baisogalos, Radviliškio ir Šeduvos valsčių agronimų darybos linkmės. *Lituanistica*, 2016, t. 62, Nr. 2 (103), p. 110–126.
- [28] RAZMUKAITĖ, Marija. Lietuvos priesaginiai oikonimai. Daktaro disertacija. Vilnius, 1998. 133 p.
- [29] SAVUKYNAS, Bronys. Kilmininkiniai lietuvių vietovardžiai. *Lietuvių kalbotyros klausimai*, 1963, t. 6, p. 235–246.
- [30] SIDERAVIČIŪTĖ-MICKIENĖ, Ilona. Dėl agronimų darybos. *Kalbų studijos*, 2006, Nr. 8, p. 27–30.
- [31] SVIDERSKIENĖ, Dalia. Marijampolės apskrities asmenvardinės kilmės agronimų darybos bruožai. *Acta Linguistica Lithuanica*, 2010, t. 62–63, p. 98–127.

- [32] SVIDERSKIENĖ, Dalia. Dėl Marijampolės apskrities agronimų – priesagos *-in-* vedinių. *Acta Linguistica Lithuanica*, 2012, t. 66, p. 81–98.
- [33] VANAGAS, Aleksandras. *Lietuvos TSR hidronimų daryba*. Vilnius: Mintis, 1970. 428 p.
- [34] VANAGAS, Aleksandras. *Lietuvių hidronimų etimologinis žodynas*. Vilnius, 1981. 408 p.
- [35] VANAGAS, Aleksandras. Lietuvių hidronimų semantika. *Lietuvių onomastikos tyrinėjimai. Lietuvių kalbotyros klausimai*, 1981, t. XXI, p. 4–153.
- [36] VANAGAS, Aleksandras. Vietovardžių norminimo principai. *Gimtoji kalba*, 1991, t. 4, p. 11–14; 1991, t. 5, p. 4–7.
- [37] ZINKEVIČIUS, Zigmas. *Lietuvių dialektologija*. Vilnius: Mintis, 1966. 542 p.
- [38] ZINKEVIČIUS, Zigmas. *Lietuvių asmenvardžiai*. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2008. 839 p.
- [39] СТАЛТМАНЕ, В. Э. *Латышская антропонимия. Фамилии*. Москва: Наука, 1981.

DOVILĖ TAMULAITIENĖ

Formational Features of Agronyms Based on Personal Names in the Districts of Darbėnai, Kartena, Kretinga, and Salantai of Kretinga County

Summary

The article is focused on the analysis of 216 agronyms (195 lexical units) from the districts of Darbėnai, Kartena, Kretinga, and Salantai of Kretinga County, derived from personal names and analysed from the morphological perspective of formation. The research material was collected from the interwar period Lithuanian 'Land Names' Questionnaires (1935–1939), one of the most important sources of toponyms based on spoken language. These questionnaires are of great scientific value as they reflect the authentic geographical and linguistic conditions of the regions, which remained unaffected by various phenomena (such as collectivisation, land development, Slavicisation, etc.).

The derivational analysis shows that secondary agronyms dominate in the studied region (~98%), and most of them exhibit derivational features. Suffixal derivatives (~73% of the studied agronyms) are the most productive. Among nine Lithuanian (Baltic) suffixes (*-alė*, *-ienos*, *-inas*, *-inė*, *-inės*, *-iškė*, *-iškės*, *-iškis*, *-ynas*), *-iškė* and *-inė*, which indicate possessions, are the most derivational. Compound agronyms rank second in terms of productivity (~13%). Most of them are primarily formed from the genitive of a personal name and appellative. Prefixal derivatives (~5%), ending derivatives (~3%), compound agronyms (~3%), and primary agronyms (~1.5%) are less frequent in the studied area. There are also some hybrid-formation agronyms (formed with a suffix and a prefix).

The agronyms studied are most often related to surnames and less frequently to first names and nicknames. Surnames are generally common in the same region. Some base personal names have been reconstructed. In terms of origin, most base personal names are derived from nicknames (~40%) or are of Christian origin (~30%).

Keywords: regional toponym, formation of agronyms, personal names, interwar period